

POSTANOWIENIE

Dnia 22 kwietnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk

w sprawie **K. U.**

skazanego z art. 178a § 4 k.k.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

w dniu 22 kwietnia 2024 r.

kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 13 listopada 2023 r., sygn. akt IV Ka 1348/23,

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Olkuszu

z dnia 9 maja 2023 r., sygn. akt II K 170/23,

p o s t a n o w i ł:

1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;

**2. obciążyć skazanego K. U. kosztami postępowania
kasacyjnego.**

[J.J.]

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Olkuszu z dnia 9 maja 2023 r., sygn. akt II K 170/23, K. U. uznany został za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu z art. 178a § 4 k.k. i wymierzono mu karę roku pozbawienia wolności, nadto na zasadzie

art. 42 § 3 k.k. orzeczono wobec wymienionego zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych dożywotnio oraz świadczenie pieniężne w kwocie 15.000,00 zł na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej.

Apelację od wskazanego orzeczenia Sądu pierwszej instancji wniósł obrońca oskarżonego, który w zwyczajnym środku zaskarżenia zarzucił wyrokowi pierwszej instancji:

1. obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na treść wyroku, a mianowicie: naruszenie art. 439 § 1 pkt 10 k.p.k. w zw. z art. 79 § 1 pkt 3 k.p.k. poprzez rozpoznanie sprawy bez udziału obrońcy oskarżonego mimo uzasadnionych wątpliwości co do poczytalności oskarżonego, który zatem winien mieć ustanowionego obrońcę,

w przypadku nie podzielenia zarzutu podniesionego w punkcie I apelacji na zasadzie art. 438 k.p.k. obrońca zarzucił zaskarżonemu wyrokowi:

2. rażącą niewspółmierność orzeczonej wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności, polegającą na wymierzeniu kary pozbawienia wolności w wymiarze roku, podczas gdy prawidłowa ocena winy oskarżonego, społecznej szkodliwości czynu, okoliczności jego popełnienia tudzież właściwości i warunków osobistych dotychczasowego sposobu życia, winny prowadzić do wymierzenia kary ograniczenia wolności.

Sąd Okręgowy w Krakowie wyrokiem z dnia 13 listopada 2023 r., sygn. akt IV Ka 1348/23, utrzymał w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Olkuszu z dnia 9 maja 2023 r. sygn. akt II K 170/23.

Kasację od wyroku Sądu drugiej instancji wniósł obrońca skazanego K. U. , który zarzucił wskazanemu rozstrzygnięciu rażące naruszenie przepisów postępowania mające zasadniczy wpływ na treść wyroku, a to:

1. art. 202 § 1 k.p.k. i 439 § 1 pkt. 10 k.p.k. w związku z art. 79 § 1 pkt. 3 k.p.k. poprzez nie ustalenie czy w chwili popełnienia zarzucanego mu czynu K. U. mógł rozpoznać jego znaczenie i kierować swoim postępowaniem, a jego poczytalność nie budziła wątpliwości oraz rozpoznanie sprawy przez Sąd Rejonowy w Olkuszu bez udziału obrońcy, mimo, iż zachodziła uzasadniona wątpliwość co do poczytalności skazanego, wynikająca z jego uzależnienia od alkoholu i środków

odurzających oraz działania w warunkach określonych art. 31 § 3 k.k. w czasie popełnienia czynu zabronionego objętego wyrokiem wydanym przez Sąd Rejonowy w Olkuszu w sprawie o sygn. II K 906/21 z dnia 17 lutego 2022 r.;

2. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. oraz art. 7 k.p.k. poprzez nierozważenie i niedokonanie rzetelnej i wnikliwej analizy wszystkich zarzutów obrońcy oskarżonego podniesionych w apelacji oraz niewyjaśnienie w treści uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia, czym kierował się Sąd uznając wnioski i zarzuty apelacji za bezzasadne.

Podnosząc te zarzuty obrońca skazanego wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 13 listopada 2023 r., sygn. akt IV Ka 1348/23 oraz wyroku Sądu Rejonowego w Olkuszu z dnia 9 maja 2023 r., sygn. akt II K 170/23 i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na kasację Prokurator wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasację obrońcy skazanego jako oczywiście bezzasadną należało oddalić na podstawie art. 535 § 3 k.p.k.

Trafnie argumentuje Prokurator w treści odpowiedzi na kasację, że aby można było stwierdzić wystąpienie w sprawie bezwzględnego powodu odwoławczego o jakim mowa w kasacji, konieczne byłoby ustalenie, iż w stosunku do skazanego istniał w czasie postępowania stan obrony obligatoryjnej, implikujący obowiązkową obecność obrońcy. Analiza akt sprawy K. U. prowadzi do wniosku, że w rozpatrywanym przypadku nie miało to jednak miejsca. Wątpliwości co do poczytalności oskarżonego *tempore criminis* lub stanu jego zdrowia psychicznego *tempore procedendi* muszą powstać u organu procesowego. Warto także przypomnieć, że wprowadzie wystarczające do spełnienia przesłanki obrony obligatoryjnej z art. 79 § 1 pkt 3 k.p.k. jest jedynie uprawdopodobnienie, że poczytalność oskarżonego mogła być co najmniej ograniczona (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 1977 r., Z 34/77), jednak w tym wypadku takiego uprawdopodobnienia obrońca nie wykazał.

Ponadto, jak zasadnie wywodzi dalej Prokurator, wątpliwość co do poczytalności oskarżonego musi być realna, a więc oparta na dowodach

zgromadzonych w sprawie lub na spostrzeżeniach organu dotyczących zachowania się oskarżonego. Stawianie sądowi zarzutu niepodjęcia decyzji o przeprowadzeniu badań psychiatrycznych oskarżonego, w sytuacji, gdy nie tylko nie powziął on w zakresie poczytalności oskarżonego uzasadnionych wątpliwości, lecz również, gdy - w świetle materiału dowodowego zgromadzonego w toku postępowania - nie miał podstaw do ich powzięcia, uznać należy za nieuprawnione. Skoro bowiem w kwestii oceny stanu zdrowia psychicznego oskarżonego w ogóle nie pojawiła się uzasadniona wątpliwość, a tym samym nie wchodził w grę obligatoryjny udział w postępowaniu obrońcy, nie materializuje się bezwzględna przyczyna odwoławcza z art. 439 § 1 pkt 10 k.p.k. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2012 r., III KK 176/11).

Podsumowując, w sytuacji braku reakcji organu procesowego na fakt istnienia uzasadnionych wątpliwości (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 lutego 2005 r., II KK 491/04), można mówić o zaistnieniu bezwzględnej przyczyny odwoławczej. W innej sytuacji natomiast, która ma miejsce na gruncie niniejszej sprawy, nie jest to możliwe. W toku postępowania w analizowanej sprawie takie uzasadnione wątpliwości w stosunku do oskarżonego K. U. nie tylko nie powstały, ale również brak było podstaw uzasadniających ich zaistnienie u organu procesowego.

Lektura akt niniejszej sprawy prowadzi do wniosku, że przesłuchany w toku postępowania przygotowawczego w charakterze podejrzanego K. U. , w dniu 30 grudnia 2022 r., wskazał, że nie leczył się psychiatrycznie, neurologicznie, ani odwykowo i jest zdrowy (k. 11v), a w dniu 9 maja 2023 r. oskarżony nie stawiał się na rozprawę przed Sądem I instancji - pomimo prawidłowego zawiadomienia.

Sąd drugiej instancji uzasadniając swoje stanowisko, wyczerpująco odniósł się do zarzutu wystąpienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej sformułowanego w apelacji obrońcy K. U. , przedstawiając rozbudowaną i przy tym trafną argumentację, uwzględniającą orzecznictwo Sądu Najwyższego w tej materii.

Ponadto rozpoznając kasację obrońcy skazanego Sąd Najwyższy zwrócił się o nadesłanie akt sprawy II K 906/21, w której to faktycznie zasięgnięto opinii

dotyczącej zdrowia psychicznego, a w tym poczytalności K. U. . Z treści tej opinii jednoznacznie wszakże wynika, że biegli nie stwierdzili u wyżej wymienionego takich zakłóceń w sferze jego zdrowia psychicznego, które skutkowałyby uznaniem, że wystąpiły okoliczności o jakich mowa w art. 31 § 1 lub 2 k.k., a tym samym powodowały konieczność obrony obligatoryjnej.

Mając na uwadze przedstawione wyżej rozważania i ustalenia, należy również nadmienić, że zwrócenie się o wydanie opinii biegłych w odniesieniu do stanu psychicznego skazanego w jednej sprawie, nie obliuguje automatycznie organu procesowego, który nie powziął w tym względzie wątpliwości, do przeprowadzenia takich samych czynności procesowych w innej sprawie dotyczącej tej samej osoby.

Nie można zgodzić się również z podniesionym w pkt. II kasacji zarzutem rażącego naruszenia przepisów postępowania mającego zasadniczy wpływ na treść wyroku, a to art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. oraz art. 7 k.p.k. poprzez nierozważenie i niedokonanie rzetelnej oraz wnikliwej analizy wszystkich zarzutów obrońcy oskarżonego podniesionych w apelacji, a także niewyjaśnienie w treści uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia, czym kierował się Sąd uznając wnioski i zarzuty apelacji za bezzasadne. Jak zostało to już częściowo nadmienione przy omawianiu pierwszego zarzutu kasacji, Sąd Okręgowy w Krakowie prawidłowo wskazał w swoim uzasadnieniu wszystkie powody nie podzielenia zarzutów apelacji, udzielając jasnych odpowiedzi, z jakich względów nie uznał zarzutów obrońcy oskarżonego przytoczonych w treści zwyczajnego środka zaskarżenia za zasadne. Wobec tego, że w ocenie Sądu Najwyższego rozważania w tym zakresie są szczegółowe, brak konieczności szerszego odnoszenia się do nich i powielania trafnej argumentacji Sądu drugiej instancji, w tym również w zakresie zarzutu z pkt II zwykłego środka odwoławczego, a zawartej na s. 6-8 uzasadnienie zaskarżonego kasacją wyroku. Sąd *ad quem*, odnosząc się do postawionego w apelacji zarzutu rażącej niewspółmierności kary dokładnie przeanalizował kryminalną przeszłość K. U. , zasadnie podkreślając, że z poprzednich skazań, w których nie orzekano wobec skazanego kary bezwzględnej pozbawienia wolności, nie wyciągnął jakichkolwiek wniosków. Skazany nie szanuje porządku prawnego i należy

zabezpieczyć innych uczestników ruchu drogowego przed zagrożeniem jakie stwarza swoim postępowaniem.

Mając na względzie powyższe należy stwierdzić, że Sąd odwoławczy nie dopuścił się w postępowaniu apelacyjnym żadnego uchybienia, które skutkować mogłoby uwzględnieniem kasacji.

Wobec uznania kasacji za oczywiście bezzasadną, należało obciążyć na podstawie art. 636 § 1 k.p.k. w zw. z art. 637a k.p.k., skazanego kosztami postępowania kasacyjnego.

Uwzględniając powyższe orzeczono, jak w części dyspozytywnej postanowienia.

[J.J.]

[ms]

SSN (Tomasz Artymiuk)